

BUDA HATÁRÁN 10 teljesítménytúra igazolólapja

Név: _____ Rajtszám: _____
Rajtidő: _____ Érkezési idő: _____ Menetidő: _____

Tiszttelt Sporttárs! Sok szeretettel köszöntünk a Buda határáról 10 teljesítménytúrán. Mielőtt elindulsz, kérjük, vedd figyelembe az alábbi apróságokat:

1. A túrán bárki részt vehet, aki az indítási helyen részvételi szándékát a rendezőségnél bejelenti és a nevezési díjat befizeti.
2. A túra a következőben ismertetett útvonalon halad, kéretik ennek betartása. Az útvonalon ellenőrzőpontok találhatóak, ahol a pontörök belyegzéssel igazolják áthaladásodat, vagy neked kell a kihelyezett zsírkréával igazolnod, hogy ott jártál. A 4. ellenőrzőpont feltételek, ezért ott nem biztos, hogy találisz pontot, vagy zsírkréát.
3. minden résztvevő, aki a túra útvonalat végigjárja, az útvonalon található valamennyi ellenőrzőpont igazolását sorrendben beszerzi és jelentkezik a célban, megkapja a tura kitűzött és összefüggő értékelést. A 10 km-es táv szintideje 5 óra, vagyis 16 óráig célba kell érned!
4. A túra útvonalán záró biztonsági ember, ún. seprű halad, tanácsait saját érdekedben is fogadd meg!
5. Kérjük, amennyiben igazoltfützetet találysz, add le a pontöröknek a következő ellenőrzőpontron, amennyiben elvesztette a sajátodat, ott érdeklődj.
6. A túra útvonalra részben jelzett, vagy régebben jelzett (de már hivatalosan nem jelzett) turistautakon vezet. Viszonylag sok a jelzett szakasz, ahol szalagok kihelyezésével igyekezünk segíteni a talékozódást. Azonban érdemes figyelembe venni, hogy a szalagokat illetéktelenek letéphetik, vagy áthelyezhetik, így célszerű elsősorban az útvonalleírást használni.
7. Ha úgy határozol, hogy a túrat megszakítod, kérjük, ezt a legközelebbi ellenőrzőpontron tudd, vagy a név és röviden közlésével ezt valamely másik túrázóval üzend meg, vagy hív a főrendezőt, **Pinkert Lászlót** a (30) 231-9865 telefonszámon.
8. A túrán mindenki saját felelősségeire vesz részt, kártérítés a rendezőségtől semmilyen jogcímén nem igényelhető.
9. Kérjük, hogy a túra során ne szemeljei, óvd a természetes és az épített környezetet.
10. A 2. és 3. ellenőrzőponton, valamint a célban számlíthatsz némi frissítőre is.

R. Csilibeérc	1. Budaörsi-hegy oldala Milyen színű a közelí magaslat?	2. Makkosmária
	A zöld	
	B barna	
	C fekete	
3. Kisegyed játszótér	4. Adyligeti-erdőfolt feltételes pont (zsírkréá)	C. Adyliget 25/A cél - 25/B rajt

Amelyik ellenőrzőpontron nincs pontör, ott a kihelyezett zsírkréával kell bejelölni a helyes választ, vagy felimi a kihelyezett lapon szereplő kodót! A feltételes ellenőrzőponkon is előfordulhat, hogy csak zsírkréá lesz + egy kihelyezett A4-es fehér lap, rajta ellenőrzőkód. Ha valamelyik ellenőrzőpontron – a táblázatban megadott nyitvatartási időben – nem találisz pontot és kihelyezett igazolószíköt sem, bátran menj tovább!

FELHÍVÁS

a parlagfű terjedésének visszaszorítására

A Hegyek Vándorai Turista Egyesület, a Kinizsi Természettudományi Társaságába alapszabályaiakban meghatározott céljuk - az egészség megőrzése - érdekében közös akciót szervez „áldozz néhány percert” címmel a parlagfű terjedésének visszaszorítására.

Korunk egyik kínzó és egyre több embert érintő betegsége a szénanátha. Ennek a szembenhoz kapcsolódó, időszakos betegségeknek kiváltói között a főszerepet a parlagfű tölti be. A fészkesek családjába tartozó türömlivelű parlagfű egyéves növény. Július közepétől októberig elhúzódó virágzása alatt millió számról jutnak pollensei a levegőbe, amely a magyar lakosság kb. 30 %-ának okoz nehezen elviselhető, különöző sulyossági allergiás tüneteket. Ha nyáron láz nélküli, megfázásos tüneteket észlelünk magunkon, akkor azt minden bizonytalannal valamilyen allergén okozza, a legtöbb esetben ez az igénytelen, igen agresszív gyomnövény, amelynek egyetlen egyede 3000-4000 csíraképes magot ériél évente. Amerikából került Európába. Hazzankban 1908-ban Orsovánál észlelték először, 1920-ban Somogyban, 1930-ban a Kisalföldön, 1960-ban már a Duna-Tisza közén is gyakori. 1997-ben a legelterjedtebb gyomnövényként regisztrálták.

Túratelepítéink jelentős része – főleg az Északi-középhegységben – még nem, vagy gyengén fertőzött. A mezőgazdasági művelésű területektől távolabbi eső erdőrészletekben szóránynosan megjelenő egyedekek még gyomlállással felszámolhatók. Túráink során - még teljesítménytúrák esetében is - szánunk rá egy kis időt, hogy gátat vessünk a parlagfű terjedésének.

Várium további szervezetek jelentkezését és csatlakozását a program további folytatásához, népszerűsítéséhez.

A túra fontosabb adatai, hosszmetszete

Túránk földi pontjai	Jelzés	Táv (km)	Szint (m)	Ep.	Nyitra
Csillebérc, buszforduló	-	0,00	0,00	0	R. 9:00 - 12:50
Budaörsi-hegy oldala (K)	SÜ, P, SZ	0,74	0,74	24	10. folyamatosan
Kavics-árok	SZ, PM	1,50	2,24	6	30
Makkosmária, templom (FP)	P	0,87	3,11	50	80
Budakeszi, Virág-völgy	Mária út	2,07	5,18	30	110
Budakeszi, Szarvas tér	Mária út	1,65	6,83	68	178
Kiskegyed látszóter FP)	műút	0,72	7,55	12	190
Petneházy-rét	régi Z+	1,78	9,33	55	245
Adyligeti-erdő sarka	műút, sz	0,83	10,16	25	270
Adyliget, látszóter (FP)	P, sz	1,40	11,56	15	285

Vastag betű: ellenőrzőpont, dőlt: feltétes ellenőrzőpont, aláhúzott: frissítőpont.

A jelzéseket piros-fehér szalaggal egészítettük ki, ahol szükséges!

A tűra útvonalának részletes leírása

Csillebér – Budaörsi-hegy oldala – Kavics-árok – Makkosmária – Budakeszi – Vadaspark parkoló – Nagykocsmáros-dűlő – Adyliget (fűszörér)

A rajtból a KFKI bejáratával szemben nyiló földuton indulunk el, 100 métert megtéve elágazásba érünk, ahol jobbra fordulunk a **S körséta**, és a **P+ jelzés** mentén. Folyamatosan emelkedő erdei úton érünk a következő nagyobb kereszzeződésbe, ahol élesen jobbra, lefelé fordulunk a **P jelzés** mentén. Viszonylag meredek 140 m hosszú lejtőt követően az út derékszögben balra, fordul, aztán hamarosan jobbra – de mi itt letérünk balra a jelzésről. Átmegyünk a határakon és a **Budaörsi-hegy oldalában** egy érdekes magasles mellett is elhaladunk lefelé, amely a **I. ellenőrzőpontról**, válaszol az igazolófizet háztoldalán feltett kérdésre!

Az ösvényen továbbmegyünk a 209/70 törpe határkőig. Itt derékszögben jobbra fordulunk a Buda határát jelző árokkel egynél, és az árokot balra haladunk az erdőiről körülözöttben néhol kissé nehézen járható tölglycerdőben. Egy meglehetősőn csoffadt műútat elérve, azon jobbra fordulunk 90 méter erejéig, majd a jelleghatáron, egy táblánál induló ösvényen letérünk balra. A lejtő 90 métert megléve az ötös elágazásban keresztezzük a jelenkor **S jelzést**, és a szemközti utak közül a jobbra előre induló, a Meteor turák kapcsán piros **M** betűvel jelzett ösvényt válasszuk. Az erdőbe érve is a határárokkal párhuzamos utakat követjük, figyelve a piros **M** jelzést, amíg le nem érünk a **Kavics-árokba**. Itt egyenesen továbbmenve 60 m műlva becsatlakozunk a jobbról érkező, aprokaviccsal felszínt **P jelzésű** sétaútra (a piros **M** jelzés közben derékszögben balra elter). Átmegyünk a mocorkászon¹, majd az erdőben egy sorompóhoz érünk. Itt szemben, a kerítés mentén (és nem balra) a **Z+ jelzést** követve rövidítjük a **P jelzés** kanyarulatát, és a tisztásnál balra **Makkosmária** temploma előre érünk. Ez a **2. ellenőrzőpont**. A ponttól valahol a tisztásban lesznek, váratlan egy padnál!

Makkosmáriáról Budakeszi tisztó széléig a Mária út lila **m** jelzését kövessük! Kezdetben a **P jelzéssel** is együtt haladunk, de az egy idő után jobbra elter. Mi megünk tovább egyenesen, a lila **m** jelzésben, illetve a már nivalatosan nem létező **Z** és **Px** jelzéseken. Érintjük a **Kálvária-hegyet**, majd nagyjából szintben haladva kereszzezzük a **Virág-völgyet** és benne a **P+** jelzést. A sétautó lejteni kezd, majd egyszer csak balról csatlakozik egy szélesebb, autókkal járt út. Ezen az úton továbbmegyünk és utunkból jobbra hamarosan megpillantunk egy szovjet katonai emlékművet. 80 m műlva néhány lépcsőfoknál lefordulunk balra, **Budakeszi** területére és végigmegyünk a rövid Madár közön. A köz végén a Rákóczi utcán 10 métert megünk jobbra, majd balra fordulunk az Erkel utcába. Mielőtt a jelzőlámpás csomóponiba érniink, jobbra fordulunk és felmásunk a Gyöngyvirág utcán, egészen annak felső végéig.

Budakeszi szélén, az emlékműnél balra letérünk a Mária zarándokútról és a Fő utat kereszzezzük, a buszmegálló mellett a névadó Szanatórium utcán folytatjuk meneteléstünket, majd az Országos Rehabilitációs Központ portája előtt jobbra fordulunk. Egy kis parkoló mellett elmenve az erdőben lefelé megünk tovább a Vadasparkhoz vezető keskeny műúton, vagy egy idő után attól balra a

párhuzamos erdei ösvényen. A lejtő végén a műút derékszögben balra fordul, jobbra a tisztásban a **Kiskegyed játszótér** található, szemközt a Vadaspark ingyenes parkolója. Jobbra a tisztás túlsó végén a padoknál van a **3. ellenőrzőpont**.

Igazolás után visszamegyünk az útkereszzeződésig, és jobbra fordulva folytatjuk túránkat a murvás úton, eleinte enyhé emelkedőn. Néhol régi **P** és **Z+** jelzésük, illetve ismét a régi határkövek is segítik tajékozódásunkat. Egy elágazáshoz érve balra fordulunk, átmegyünk a szakasz legmagasabb pontját. Vadaspark kerítése mentén – az **iij P+ jelzésen** – jobbra tartva elérünk a szakasz legmagasabb pontját. Lefelé menve rövidesen egy útvillába érünk, ahol balra megünk tovább (jobbra régi határkövé). A következő elágazásban jobbra térnk és a régi határárokban haladunk lefelé. Az erdész ház mellett ismét leérünk az elhagyott széles útra, amely átvezet a patak felettí hidon és a golfpálya mentén elérünk a Petneházy Club Hotel és Etterem fakérítésén sarkát. Itt a kereszterődésben derékszögben balra fordulunk a Julianamajorba (a Cserkészpark felé) vezető műútra. A **Nagykocsmáros-dűlő** után leereszkedünk, de még mielőtt a lejtő aljára érniink, jobbra tértünk a lovások által kiált földútra (ez a **4. fellétes ellenőrzőpont**), melyen jobbra fordulunk és felmegyünk a gerincre.

Itt a kerítéssarok mellett az útkereszzeződésben egyenesen megünk tovább, nagyjából a távvezetékkel párhuzamosan (a **P** jobbra elfordult). Utunk kissé jobbra tart, a házakat elérve 20 métert jobbra megünk, majd balra le a Birsalma utcán. A végén jobbra fordulunk a Sasbér utcán, a Dámvad utca sarkán a korábban működő nyomósuktat már nem találjuk, majd a parkot elérve a második kereszthidakban, a Hárásjá utca és a buszmegálló mellett átkeletünk a kijelölt gyalogálóhelyen. Az alkalmi zöldséges bodé mellett balra térve belépünk a parkba, ahol a játszótér sarkában, az esőháznál találjuk **túránk céjét**.

Reméljük, tetszett a tűra, kellemesen elfáradtál! Kellenes hazautazást és további szép napot kívánunk!

A budapesti határkövekről...

Pest-Buda-Óbuda egyesítésekor a Városi Honatárok elrendelték, hogy „a határok mentén elhelyezett kövekkel” pontosan és szemléletesen jelöljék meg a Főváros határait. A budai oldalon 1878–82 között kihelyezték köveket 101–325 számmal látták el (Az 1–100 szorszámon a pesti kövek kaptak.). Az akkor 41 km hosszú budai határvonalon elhelyeztett 225 köpből az 1995–ös felméréskor 177 volt fellelhető, ebből 166 az eredeti helyén vagy annak közelében. Néhány, a helyéről elmozdított követ a zuglói Bosnyák téren, a Geodéziai Emlékparkban helyeztek el. Például itt látható a 101-es számú, eredetileg Békásmegyeren álló határkövök.

A budai oldalon a határkövek 50x50x150–200 cm méretű, hasadó alakúra faragott budai mészároszlopok. Az oszlopok egyik oldala BUDAPEST feliratú, és a főváros irányába tájolt. A kő határdalára a szomszédos település nevét (Békásmegyer, Üröm, Solymár, Hidegkút, Nagykovácsi, Budapesti, Budaörs, Tétény, Promontor) vésték. Ez a kivül a felállítás éve, és egyes köveken az utolsó felhasználás éve. A kövek a határvonalon elhelyezését követően az utolsó 100 évben többször változtatták, a következőkben a legfontosabb változásokat mutatjuk.

(dr. Szentpétery Tibor: A XVIII. – XIX. században kihelyezett budapesti határvételek kövek albuma, 1995)

¹ korábbi írtás helyén kialakult sűrű, bozotos erdő (forrás: H.G.)